

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

ELNÖK

1051 BUDAPEST, SZÉCHENYI ISTVÁN TÉR 9.
Telefon: 332-7176, 331-9353, Fax: 332-8943
E-mail: elnokseg@office.mta.hu

E-1313/2011.

ALAPÍTÓ OKIRAT

(módosításokkal egységes szerkezetben)*

A Magyar Tudományos Akadémia Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont alapító okiratát a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: MTAtv.) 17. § (2) bekezdésében kapott felbatalmazás alapján – az MTAtv. és az állambáztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Ábt.), valamint az állambáztartás működési rendjéről szóló 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet rendelkezéseivel összhangban – a következők szerint adom ki.

1. *A költségvetési szerv*

1.1 *teljes neve:*

Magyar Tudományos Akadémia
Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont
(a továbbiakban: MTA Csillagászati és Földtudományi
Kutatóközpont)

1.2 *rövidített neve:*

MTA CSFK

1.3 *angol nyelvű megnevezése:* *Research Centre for Astronomy and Earth Sciences,*
Hungarian Academy of Sciences

1.4 *székhelye:*

9400 Sopron, Csatkai Endre u. 6-8.

1.5 *illetékessége, működési köre:* országos

2. *Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont alapítója:*

Konkoly Thege Miklós

Az alapítói jog gyakorlója:

Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA)

3. *Az alapítás időpontja:*

1899. május 16.

4. *Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont irányító szervének:*

4.1 *neve:*

Magyar Tudományos Akadémia

4.2 *székhelye:*

1051 Budapest, Széchenyi István tér 9.

5. *Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont létrehozásáról rendelkező jogszabályok és akadémiai rendelkezések megnevezése: 1935. évi V. törvény, a 10/1951. (I. 6.) M. T. számú rendelet és a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 2/1982. (A. K. 1.) MTA-F. számú utasítása.*

*A módosításokat *dőlt* betűvel jelöltük

6. *Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont gazdálkodási besorolása:*
Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont önállóan működő és gazdálkodó köztestületi költségvetési szerv.
7. *Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont állambáztartási szakágazati besorolása:*
 721900 Egyéb természettudományi, műszaki kutatás, fejlesztés
8. *Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont olyan, intézet szervezeti egységeket magába foglaló jogi személy, amely saját költségvetéssel rendelkezik, önálló gazdálkodási jogköre és felelőssége van; hozzá önállóan működő költségvetési szerv nem tartozik. Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont költségvetésének előirányzatai tekintetében ellátja a gazdálkodással, könyvvezetéssel és adatszolgáltatással kapcsolatos feladatokat, továbbá elláthatja az üzemeltetéssel és a vagyongazdálkodás körében a beruházással, a vagyon használatával, hasznosításával, védelmével kapcsolatos feladatokat.*
9. *Az MTA tv. 18. § (1) bekezdése szerint az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont szervezeti egységeit alkotó intézetek és egyéb telephelyek megnevezése és címe (a törzskönyvi nyilvántartásba telephelyként felveendőek):*
- 9.1 *MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Konkoly Thege Miklós Csillagászati Intézet*
- *címe:* 1121 Budapest, Konkoly Thege Miklós út 15–17.
 - *rövidített neve:* MTA CSFK CSI
 - *angol nyelvű megnevezése:* Konkoly Thege Miklós Astronomical Institute,
Research Centre for Astronomy and Earth Sciences,
Hungarian Academy of Sciences
- 9.2 *MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földrajztudományi Intézet*
- *címe:* 1112 Budapest, Budaörsi út 45.
 - *rövidített neve:* MTA CSFK FTI
 - *angol nyelvű megnevezése:* Geographical Institute,
Research Centre for Astronomy and Earth Sciences,
Hungarian Academy of Sciences
- 9.3 *MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földtani és Geokémiai Intézet*
- *címe:* 1112 Budapest, Budaörsi út 45.
 - *rövidített neve:* MTA CSFK FGI
 - *angol nyelvű megnevezése:* Institute for Geological and Geochemical Research,
Research Centre for Astronomy and Earth Sciences,
Hungarian Academy of Sciences
- 9.4 *MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Geodéziai és Geofizikai Intézet*
- *címe:* 9400 Sopron, Csatkai Endre u. 6–8.
 - *rövidített neve:* MTA CSFK GGI
 - *angol nyelvű megnevezése:* Geodetic and Geophysical Institute,
Research Centre for Astronomy and Earth
Sciences,
Hungarian Academy of Sciences

9.5 MTA CSFK CSI Napfizikai Obszervatóriuma

– címe: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

9.6 MTA CSFK CSI Piszkéstetői Megfigyelő Állomás

– címe: 3234 Up. Galyatető

9.7 MTA CSFK FTI Alkotóház

– címe: 8083 Csákvár, Akadémia u. 5.

9.8 MTA CSFK GGI Kövesligethy Radó Szeizmológiai Obszervatórium

– címe: 1112 Budapest, Meredek u. 18.

9.9 MTA CSFK GGI Alombegyi Obszervatórium

– címe: 9400 Sopron, Alombegy u. 1.

9.10 MTA CSFK GGI Széchenyi István Geofizikai Obszervatórium

– címe: 9493 Fertőboz, Cenkai u. 1.

9.11 MTA CSFK GGI Nemzeti Szeizmológiai Hálózat bérelt telepei

– címe: Mátraszentimre, Piszkéstető, Mórág, 419/3. Hrsz.

9.12 MTA CSFK GGI Sopronbánfalvi Obszervatórium

– címe: 9400 Sopron, Szikla u. 1.

10. Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont jogszabályban meghatározott közfeladatai:

Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont az MTA tv. 3. §-ában megjelölt közfeladatokat látja el, a jelen alapító okiratban meghatározott és részletezett körben, az alábbiak szerint:

10.1 Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont alaptervékenysége:

A Konkoly Thege Miklós Csillagászati Intézetből, Földrajztudományi Intézetből, Geodéziai és Geofizikai Intézetből és a Földtani és Geokémiai Intézetből álló kutatóközpont alaptervékenysége csillagászati és földtudományi (földrajzi, földtani, geokémiai, geodéziai és geofizikai) kutatások végzése, a Nemzeti Szeizmológiai Hálózat működtetése, felfedező kutatások (alapkutatások) végzése, eredményeinek felhasználásra való előkészítése, illetőleg közlésétetele; a felfedező kutatáshoz szükséges elméleti vizsgálatok, obszervatóriumi, terepi és laboratóriumi mérések végzése, tudományos műszerek, módszerek kialakítása, valamint a mérési adatok tudományos feldolgozása és publikálása, obszervatóriumok fenntartása, illetőleg szükség esetén újak létesítése.

10.2 Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont és intézetei a kutatási alaptervékenység körében kiemelten foglalkoznak a következő tudományterületekkel és kutatási feladatokkal:

A csillagászat (elsősorban a megfigyelő csillagászat) területén:

Csillagászati alapkutatásokat végez az univerzumban érvényesülő sajátos törvények feltárására és mind mélyebb megismerésére. A kutatóközpont csillagászati kutatási alaptervékenysége során kiemelten foglalkozik a következő területekkel:

- *a csillagok és a Nap fizikája, belső szerkezete, fejlődése: a csillagok pulzációja, aktív jelenségek csillagok légkörében, napaktivitás;*
- *a csillagok körüli tér, benne a Naprendszer kutatása: csillagkeletkezés és az intersztelláris anyag fizikája, exobolygórendszerek, a Naprendszer égitestjei;*
- *egyéb témák, interdiszciplináris kutatások, technológia: nagyenergiás asztrofizikai folyamatok, földi és űreszközökre műszer- és megfigyelési infrastruktúrafejlesztés, csillagászat-történet.*

A földrajztudomány területén:

- *a természet-, társadalom- és regionális földrajz elméleti alapjainak továbbfejlesztése;*
- *térbeli folyamatok és azok kölcsönhatásainak kutatása;*
- *az ember és környezete kapcsolatának idő- és térbeli vizsgálata;*
- *a földrajzi környezet elemeinek minősítése, különös tekintettel a természeti és társadalmi-gazdasági erőforrásokra, valamint a Kárpát-medence – főként Magyarország – területén megfigyelhető társadalmi-gazdasági problémákra;*
- *hagyományosan kormányzati munkát is segítő nemzet- és honismereti földrajzi kutatások folytatása a Kárpát-medencében.*

A kutatóközpont földrajztudományi kutatási alaptervékenysége során kiemelten foglalkozik a következő területekkel (alapvetően Kárpát-medencei dimenzióban):

- *a természetföldrajzi kutatások területén: a környezeti feltételek és a jelenkori felszínfejlődés változásainak természetföldrajzi kutatása (különös tekintettel a potenciális katasztrófaforrásokra);*
- *a regionális (komplex) földrajzi kutatások területén: nemzet-, hon- és szomszédságismereti célú regionális- és tájföldrajzi kutatások;*
- *a társadalomföldrajzi kutatások területén: a társadalmi-gazdasági térfolyamatok, térszerkezetek társadalomföldrajzi kutatása (különös tekintettel a társadalmi struktúrára, népesedésre, a településhálózatra, a gazdaság egyes ágaira ható térfolyamatokra).*

A földtan területén:

- *szerkezetföldtani, vízföldtani és a tágabb értelemben vett környezetföldtani kutatásokat végez Magyarország és tágabb környezetének (Alp–Kárpát–Dinári régió) területén;*
- *az előzőekhez szorosan kapcsolódó terepi és laboratóriumi munkákat, informatikai tevékenységet végez;*
- *feldolgozza és értelmezi az adatokat;*
- *elméleti és gyakorlati módszerfejlesztési kutatási tevékenységet végez.*

A kutatóközpont földtani kutatási alaptervékenysége során kiemelten foglalkozik a következő területekkel:

- *az Alp–Kárpát–Dinári régió szerkezetfejlődésének elemzése;*
- *a medencefejlődést és az üledékképződést a mezozoikum és a kainozoikum során befolyásoló földtani tényezők meghatározása;*
- *a paleoklíma földtörténeti időléptékű változásainak földtani vizsgálata.*

A geodézia területén:

Geodéziai alap kutatásokat folytat a geodinamika, a geomatematika és a fizikai geodézia területén, különösen:

- a Kárpát-Pannon régió nehézségi erőterének és geodinamikájának kutatása;*
- földtani veszélyforrások feltárása, valamint ipari létesítmények és környezetük megfigyelése deformáció- és mozgásvizsgálattal;*
- geodéziai alap kutatáshoz elméleti vizsgálatok végzése és a kutatási eredmények hasznosításához szükséges új, modern matematikai modellek, módszerek megalkotása;*
- a Sopronbátfalvi Geodinamikai Observatórium üzemeltetése; szükség esetén új geodinamikai observatóriumok vagy megfigyelőállomások létesítése.*

A geofizika területén:

Geofizikai alap kutatások folytatása a Föld magjától a magnetoszféra határáig terjedő térrész fizikai állapotának, folyamatainak megismerése (megfigyelése, modellezése) érdekében.

A kutatóközpont a geofizikai kutatási alaptervékenység keretében kiemelten foglalkozik:

- a szilárd Föld mélyszerkezetével, folyamataival, elsősorban a Kárpát-medence szeizmológiai és elektromágneses kutatásával;*
- a Föld semleges és ionizált légköri tartományaiban lejátszódó fizikai folyamatok vizsgálatával, különböző légköri tartományok közötti csatolási mechanizmusok feltárásával;*
- az űrfizika terén a helioszféra, a földi magnetoszféra és más bolygók magnetoszférája megfigyelésével, modellezésével;*
- a Nemzeti Szeizmológiai Hálózat feladatainak ellátásával, a Föld plazmakörnyezetének diagnosztizálásával, illetve az ezekhez kapcsolódó obszervatóriumi tevékenységgel, valamint interdiszciplináris környezettudományi kutatásokkal, mérési, adatfeldolgozási eljárások fejlesztésével.*

A geokémia területén:

Geokémiai alap kutatások végzése a kőzetgenetika, az ásványi nyersanyagképződés és a környezet-geokémia területén.

A kutatóközpont geokémiai kutatási alaptervékenysége során kiemelten foglalkozik a következő területekkel:

- magmás, metamorf és üledékes kőzetrendszerek genetikai vizsgálata, különös tekintettel a Kárpát-medence litoszférájának megismerésére, valamint a kőzetgenetikai ismeretek alkalmazása az archeometria területén;*
- Magyarország természeti környezetének geokémiai állapotfelmérése a természetes háttér és antropogén szennyezők viselkedésének feltárásához; a Kárpát-medence környezeti változásainak (többek között klímaváltozásainak) geokémiai vizsgálata;*
- szilárd- és fluidumfázisú ásványi nyersanyagok genetikájának vizsgálata és alkalmazási lehetőségeik feltárása geokémiai módszerekkel.*

10.3 Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont kutatási feladataihoz kapcsolódó egyéb feladatok:

- tevékenységével összefüggésben tudományos, szak- és ismeretterjesztő kiadványokat jelentet meg;*

- segíti a tudomány magyar nyelven való művelését, valamint eredményeinek a társadalom felé történő közvetítését;
- együttműködik hazai kutatóhelyekkel, velük közös kutatásokat folytat; kapcsolatokat tart fenn és létesít más országok tudományos intézményeivel, nemzetközi tudományos társaságokkal; elősegíti a magyar csillagászati és földtudományi kutatások jelenlétét a nemzetközi tudományos életben;
- hazai és nemzetközi tudományos programokat és konferenciákat szervez, pályázatokat ír ki;
- szorgalmazza és segíti a tudományos kutatások eredményeinek társadalmi és gazdasági hasznosítását;
- a felsőoktatási intézményekkel együttműködve részt vesz az oktatómunkában, közös kutatási, képzési és továbbképzési feladatokat lát el;
- szakkönyvtárat működtet.

10.4 Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont alaptervekenységeinek tevékenységi körök szerinti felsorolása az állambáztartási szakfeladatok rendje szerint:

A kutatási feladatokhoz kapcsolódóan:

- 712101 Mérőeszközök bitelesítése
- 721911 Matematikai alapkutatás
- 721912 Matematikai alkalmazott kutatás
- 721913 Matematikai kísérleti fejlesztés
- 721961 Földtudományi alapkutatás
- 721962 Földtudományi alkalmazott kutatás
- 721963 Földtudományi kísérleti fejlesztés
- 721971 Műszaki tudományi alapkutatás
- 721972 Műszaki tudományi alkalmazott kutatás
- 721973 Műszaki tudományi kísérleti fejlesztés
- 721981 Fizikai alapkutatás
- 721982 Fizikai alkalmazott kutatás
- 721983 Fizikai kísérleti fejlesztés

Az egyéb alappeladatokhoz kapcsolódóan:

- 581100 Könyvkiadás
- 581200 Címtárak, levelezőjegyzékek kiadása
- 581400 Folyóirat, időszaki kiadvány kiadása
- 854212 Szakirányú továbbképzés
- 854213 Felsőfokú végzettségi szintet nem biztosító egyéb képzés
- 854221 Alapképzés
- 854222 Mesterképzés
- 854223 Doktori képzés
- 854236 Egyéb pénzbeli hallgatói juttatások, ösztöndíjak
- 855935 Szakmai továbbképzések
- 855937 Másbóva nem sorolt egyéb felnőttoktatás
- 910121 Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
- 910122 Könyvtári állomány feltárása, megőrzése, védelme
- 910123 Könyvtári szolgáltatások

10.5 Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont vállalkozási tevékenysége:

Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont vállalkozási tevékenységet is folytathat; e tevékenységből származó bevételeinek együttes összege azonban két egymást követő évben nem haladhatja meg a tárgyévben ténylegesen teljesített összkiadás egyharmadát.

11. Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont főigazgatójának és gazdasági vezetőjének kinevezési és megbízási rendje:

Az MTAtv. 18. § (2)–(3) bekezdéseiben foglaltak szerint az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont egyszemélyi vezetés alatt áll; tevékenységét magasabb vezető megbízással rendelkező közalkalmazottként a főigazgató irányítja. A főigazgatót az Európai Unió ajánlásainak megfelelő pályázati eljárás alapján az MTA elnöke nevezi ki, bízza meg legfeljebb öt évre, illetve menti fel, vonja vissza vezetői megbízáását.

Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont gazdasági vezetője magasabb vezető megbízással rendelkező közalkalmazott. A gazdasági vezetőt az MTA elnöke nevezi ki, bízza meg legfeljebb öt évre, illetve menti fel, vonja vissza vezetői megbízáását, valamint állapítja meg díjazását.

A főigazgató és a gazdasági vezető tekintetében a további munkáltatói jogok gyakorlására a vonatkozó jogszabályokban és az MTA elnökének határozatában foglaltak az irányadók.

12. Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpontban foglalkoztatottak foglalkoztatási jogviszonya:

A kutatóközpontban foglalkoztatottak közalkalmazottak, jogviszonyukra a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényben és annak végrehajtási jogszabályában foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

13. Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont szervezeti és működési rendjét, a vállalkozási tevékenységek körét és azok állambáztartási szakfeladatok rendje szerinti besorolását, a belső és külső kapcsolatokra vonatkozó rendelkezéseket a szervezeti és működési szabályzat tartalmazza, amelyet az MTA Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa hagy jóvá.

14. Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont közfeladatainak ellátásához szükséges ingatlanvagyon tulajdonosa az MTA. Az MTA a vagyon használatba adásáról – az MTAtv.-ben, az MTA Alapszabályában és az MTA vagyonának vagyonkezelésbe és használatba adásával kapcsolatos akadémiai szabályzatokban foglaltak szerint – az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközponttal ingatlan-használati szerződést köt.

15. Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont a közfeladatainak ellátásához szükséges ingó vagyonnal és immateriális javakkal az MTAtv.-ben, az MTA Alapszabályában és az MTA vagyonának vagyonkezelésbe és használatba adásával kapcsolatos szabályzatokban foglaltak szerint gazdálkodik.

16. Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont a gazdasági társaságokban birtokolt részesedéseivel az MTAtv. 23. § (6) bekezdése szerint kiadott akadémiai engedélyben részletezett módon gazdálkodhat.

17. Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont a vagyoni értéket képviselő szellemi tulajdonnal az MTA Alapszabályának 66. § (6) bekezdése szerint – a fejezetet irányító szerv szellemi tulajdon kezelésére vonatkozó rendelkezéseivel összhangban – maga rendelkezik, de annak gazdasági társaságba apportként történő beviteléhez az MTA-tv. 23. § (6) bekezdése szerint kiadott akadémiai engedély szükséges.
18. Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont az MTA-tv.-ben, az Ábt.-ban és az állambáztartás működési rendjéről szóló jogszabályokban foglaltaknak megfelelően gazdálkodik pénzeszközeivel, a tevékenysége eredményéből származó eszközeivel.
19. Az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont általános jogutódja – ideértve a megszűnő költségvetési szervek valamennyi közfeladatának jövőbeni ellátását, valamennyi jogát és kötelezettségét, vagyonát, vagyoni jogait és költségvetési előirányzatait, valamint a munkáltatói jogok gyakorlását – a 2011. december 31-én beolvadással megszűnt
- Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutatóintézetnek
(székhelye: 1112 Budapest, Budaörsi út 45.)
 - Magyar Tudományos Akadémia Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézetnek
(székhelye: 9400 Sopron, Csatkai Endre u. 6–8.)
 - Magyar Tudományos Akadémia Geokémiai Kutatóintézetnek
(székhelye: 1112 Budapest, Budaörsi út 45.)
20. Jelen alapító okirat 2012. január 1-jén lép hatályba, ezzel egyidejűleg a Magyar Tudományos Akadémia Konkoly Thege Miklós Csillagászati Kutatóintézet 2009. május 29-én kelt, E-660/10/2009. számú, egységes szerkezetű alapító okirata hatályát veszti.

Budapest, 2011. december 6.

Pálincás József
az MTA elnöke